

Saksnr.: 200400359		Dok.nr.: 64	
Arkivkode: 412.8		Journ.dato: 16.08.04	
Avd.: TAP		Saksbeh.:	
Utsatt:			

EM/FV
EM005422

Oslo, 13. august 2004

NORWEGIAN SHIPOWNERS' ASSOCIATION

Det Kgl. Sosialdepartement
Postboks 8019 Dep.
0030 OSLO

E-mail: bente.torstensen@sos.dep.no

Deres ref.
04/00359

Vår ref.
536/672.2/04/00136

HØRING AV NOU 2004:3 ARBEIDSSKADEFORSIKRING

Det vises til Departementets brev av 25. februar 2004 og brev 2. juli 2004 med utsatt høringsfrist til 15. august 2004.

Generelt

Norges Rederiforbund representerer rederier med skip i utenriks sjøfart og offshore, samt bedrifter med offshore entreprenørfartøyer. Rent generelt vil vi påpeke at:

1. Gjeldende regler i folketrygdloven og yrkesskadeforskriften for arbeidstakere i våre næringer er kompliserte og uklare, med en rekke uheldige konsekvenser. Utkastet til ny lov om arbeidsskadeforsikring retter ikke opp disse forhold.
2. EØS-avtalen og EUs trygdeforordning 1408/71 har skapt problemer med å få unntak fra norske regler for arbeidstakere som omfattes av tilfredsstillende og/eller tvingende regler i hjemlandet.

Forbundet har vært involvert i en komplisert og ressurskrevende sak for EØS-borgere bosatt i Australia i tjeneste på NIS-skip i operasjon i Det Fjerne Østen og Australia. Man måtte her enten godta dobbelt dekning og dobbelt avgiftsbetaling, eller unnlate å benytte et norsk skip for oppdraget. Dette er næringspolitisk helt uakseptabelt.

Norske forpliktelser etter EUs trygdeforordning bør avklares og søkes begrenset slik at reglene for unntak er klare og enkle.

3. Det vil dessuten være mer hensiktsmessig om rett til medlemskap i folke-trygden for alle EØS-arbeidstakere i maritime næringer med bosted utenfor Norge var begrenset til ytelser som angitt i folketrygdlovens § 2-6 (ytelser ved yrkesskade og dødsfall).

For arbeidstakere på skip ville det parallelt med overføring av disse regler til den nye loven om arbeidsskadeforsikring være best at disse arbeidstakerne ble henført sjømannslovens § 32 for all tjeneste som gjelder norske skip. Det foreslås at denne mulighet utredes og avklares med EU-kommisjonen og ESA.

En slik løsning vil være mer i overensstemmelse med den ordning som er under vurdering for ILOs nye rammekonvensjon for skipsfart der rederiet og flaggstaten pålegges å sikre arbeidstakerne visse sosialytelser, mens hovedansvaret for trygdeytelser er lagt til bostedsstaten. Det forventes at EUs trygdeforordning vil bli endret i samsvar med ILOs nye rammekonvensjon.

4. Gjeldende regler i folketrygdlovens kap 23 gir plikt til å betale arbeidsgiveravgift også for arbeidstakere som er uten rett til ytelser etter loven, men har plikt til å betale inntektsskatt i Norge. Dette gjør det økonomisk umulig for partene i arbeidslivet å etablere andre og bedre ordninger. Sammenhengen mellom skatteregler og sosialytelser er dessuten dårlig, og lite forenlig med EU regler. Så vel reglene om arbeidsgiveravgift som reglene om plikt til å tegne yrkesskadeforsikring bør derfor avvikles. Ansatte uten rettigheter i folketrygdloven, må ikke omfattes av den nye loven.

5. Vi forutsetter at myndighetene avvikler eller reduserer trygd- og arbeidsgiveravgifter i den utstrekning yrkesskadeytelser ikke lenger vil være hjemlet i folketrygdloven.

Kommentarer til de enkelte bestemmelser

Ad § 2-1, Lovens virkeområde

For tjeneste på skip og offshoreentreprenørfartøyer, er det ikke avgjørende at arbeidsgiver er norsk. Dette fremgår forutsetningsvis av lovteksten ved særreglene §§ 2-2 til 2-8. Det bør antagelig presiseres også i § 2-1, slik at dette blir utvilsomt for disse ansettelsesforhold.

Ad § 2-2, Arbeidstaker ansatt hos norsk arbeidsgiver og som arbeider i utlandet

Vi forutsetter at denne bestemmelse ikke har anvendelse for ansatte i tjeneste på skip og offshore entreprenørfartøyer, siden forholdene for disse ansatte er detaljert regulert i de etterfølgende bestemmelser. Det hadde vært nyttig med en presisering at reglene ikke gjelder for disse arbeidstakere.

Ad § 2-3, Utenlandske statsborgere ansatt hos utenlandsk arbeidsgiver

Det er uklart om denne bestemmelse vil gjelde for arbeidstakere i våre næringer, med utenlandsk arbeidsgiver. De etterfølgende bestemmelser gir detaljerte regler for skip og offshoreentreprenørfartøyer som til dels gjelder uansett arbeidsgivers nasjonalitet.

Hvis forslaget mot formodning er tenkt gitt anvendelse for våre næringer, ber vi om at det siste del av lovteksten rettes til:

"....., gjelder loven når arbeidstakeren plikter å betale trygdeavgift etter folketrygdlovens § 23-3."

Vi er uenig i at plikten til å tegne forsikring er knyttet til plikten til å betale arbeidsgiveravgift. Etter vår oppfatning bør også plikt til å betale arbeidsgiveravgift avvikles for disse ansatte, jfr. våre generelle bemerkninger i pkt. 4 foran. Den nye loven bør bare omfatte arbeidstakere med rettigheter i folketrygdloven i henhold til § 2-2, med plikt til å betale trygdeavgift.

Rettigheter for ansatte som ikke omfattes av § 2-2 og som er uten plikt til å betale trygdeavgift, er sikret i petroleumsforskriftens § 43. Denne forskriften bestemmer at rettighetshaver skal sørge for forsikring for egne ansatte, og dessuten sørge for at alle entreprenører og underentreprenører forsikrer sine ansatte i samme utstrekning. Dette må være en tilstrekkelig ordning for disse ansatte. Tilleggsordninger bør overlates til partene i næringen å fastsette.

Ad § 2-4, Arbeidstaker ansatt i petroleumsvirksomhet

Vi forutsetter at denne bestemmelse vil dekke de samme arbeidstagere som folketrygdlovens § 2-2, dvs. ansatte med tvunget medlemskap i folketrygdloven. Bestemmelsen må gi presise regler for hvem den omfatter, nemlig arbeidstagere på offshore entreprenørfartøyer og produksjonsfartøyer på norsk sokkel, uansett om arbeidsgiver er norsk eller utenlandsk. Lovforslagets bør således endres til:

"Loven gjelder arbeidstakere som er ansatte i petroleumsvirksomhet på den norske kontinentalsokkelen og som omfattes av folketrygdlovens § 2-2 med plikt til å betale trygdeavgift."

Ad § 2-5, Arbeidstakere ansatt på skip, boreplattformer mv registrert i NOR og NIS

Vi er uenig i lovforslaget, og ber om at dette endres således:

"Loven gjelder for arbeidstakere på NOR- og NIS skip, med rettigheter i folketrygdloven og plikt til betaling av trygdeavgift. Loven gjelder også for arbeidstagere ansatt på norske offshoreentreprenørfartøyer i virksomhet på

norsk sokkel, samt for arbeidstakere bosatt i Norge med norsk arbeidsgiver når offshoreentreprenørfartøyet er i virksomhet på utenlandsk sokkel. Loven gjelder ikke for ansatte som er unntatt fra rettigheter/medlemskap i folketrygdloven i henhold til avtale med annen stat eller et særlig forvaltningsvedtak."

Skip registrert i NOR-register

Ansatte på disse fartøyer har, etter dagens regler, fulle eller begrensede rettigheter etter folketrygdloven, og samtlige omfattes av folketrygdlovens regler om yrkesskadeytelser. For ansatte med begrensede rettigheter (yrkesskade og død), ville en overføring til sjømannslovens § 32, være bedre løsning enn dekning i den nye loven om arbeidsskadeforsikring.

Vi forutsetter at arbeidsgiveravgiften vil bli redusert (fulle folketrygdrettigheter) eller avviklet (begrensede rettigheter) parallelt med at folketrygdlovens bestemmelser om yrkesskade overføres til den nye loven om arbeidsskadeforsikring.

Skip registrert i NIS

Ansatte på disse skipene omfattes fullt ut av folketrygdlovens regler hvis de er statsborgere eller bosatt i EØS-området. De har også vært ansett som omfattet av yrkesskadeforskriften selv om reglene her er uklare. I utgangspunkt kan vi derfor være enig i at disse ansatte bør omfattes av loven om arbeidsskadeforsikring.

Som påpekt foran i vårt generelle pkt. 3, vil det være mer hensiktsmessig at EØS-arbeidstagere uten bosted i Norge ble unntatt fra folketrygdlovens regler og overført til sjømannslovens regler om sosialytelser (sjømannslovens §§ 28 og 32).

For arbeidstagere uten EØS-borgerskap og uten bosted i EØS-området, er lovforslaget helt uakseptabelt, og viser mangel på innsikt i de særlige næringspolitiske forhold som gjelder for NIS-skip. Det gjelder også NIS-skip i virksomhet på norsk sokkel.

Utenlandske arbeidstagere bosatt i utlandet i tjeneste på NIS-skip, ble unntatt fra folketrygdens regler i 1990. Inntil da hadde disse ansatte begrensede trygderettigheter, dvs. samme regler som for NOR-skip. Endringene i 1990 omfattet også fritak for norsk skatteplikt (med unntak av skatteplikt etter petroleumsskatteloven). EØS-avtalen fra 1994, medførte at sjømenn fra EØS-området ble tatt inn igjen i folketrygden og gitt fulle trygderettigheter.

Endringene av trygde- og skattereglene i 1990 ble foretatt i erkjennelse av at disse regler medførte uforholdsmessig mye arbeid for forvaltning og rederiene, provenyet var lite og utgiftene for folketrygden uforholdsmessige. Det var således enighet om at sosialtrygd for disse ansatte måtte være et ansvar for rederiene, ikke for det norske samfunn. Det ble derfor innført særlige regler i sjømannslovens § 32 om ansvar for rederiet, herunder ansvar for å sørge for yrkesskadeforsikring. Den for-

sikring det her er tale om, er imidlertid en forsikring av rederiets ansvar, P&I-forsikring (protection and indemnity), ikke en forsikring i vanlig forsikringsselskap slik lov om yrkesskadeforsikring forutsetter, og som utkastet til lov om arbeidsskadeforsikring omhandler.

Når det gjelder forskriften om yrkesskadeforsikring, har det vært Norges Rederiforbunds klare forståelse at utenlandsboende utlendinger på NIS-skip ikke er omfattet av yrkesskadeforsikringsloven når de er uten rettigheter i folketrygdloven (ikke er EØS-borgere eller bosatt i EØS-området). Det erkjennes at forskriftsteksten er uklar, men de næringspolitiske forutsetninger her har vært så vidt tydelige at det aldri har vært praktisert eller godtatt at yrkesskadeforsikringsforskriften omfattet disse ansatte. Det ville være helt i strid med NIS-konseptet og formålet med det Norske Internasjonale Skipsregister.

Vi må derfor avvise som uakseptabelt at lovforslaget tar sikte på å dekke opp de utenlandske sjømenn som omfattes av sjømannslovens § 32. Tvert om, bør reglene i sjømannslovens § 32 utvides, som nevnt foran, slik at arbeidsskadeforsikringsloven blir uten anvendelse også for EØS-sjømenn bosatt i utlandet.

Særlig om NIS-skip, arbeidstagere fra 3. land (ikke EØS-borgere eller bosatt i EØS området) og norsk sokkel

Vår forståelse av gjeldende regler er at de er de samme for alle NIS-skip, uansett hvor skipet opererer. Utenlandsboende utlendinger i tjeneste på NIS-skip omfattes ikke av reglene i folketrygdlovens § 2-2 (ansatte på offshoreentreprenørfartøyer og produksjonsinnretninger). De har derfor ingen rettigheter i folketrygden, og er etter vår oppfatning heller ikke omfattet av yrkesskadeforskriften, men av reglene i sjømannslovens § 32, jfr. foran.

Vi er kjent med at det avkreves arbeidsgiveravgift for disse ansatte med høyeste sats, til tross for at det for utenlandske ansatte på NOR-skip som har rett til yrkesskadedekning i folketrygden, er fastsatt en egen lav sats med kr. 250,- pr. mann pr. måned. Disse reglene om arbeidsgiveravgift må avvikles. De skaper næringspolitiske problemer og er i strid med NIS-ordningens idé. Vi minner ellers om at disse ansatte vanligvis også vil omfattes av reglene om forsikringsplikt i petroleumsforskriftens § 43.

Norske boreplattformer mv.

Vi forutsetter at betegnelsen "boreplattform" er ment å omfatte fartøyer som ikke er skip, og som i næringen benevnes som "offshore entreprenørfartøyer". De omfattes ikke av sjømannslovens regler, men av arbeidsmiljøloven med særlige regler inntatt i arbeidsmiljøforskriften når de er i virksomhet på norsk sokkel. Utenfor norsk sokkel er forutsetningen at de ikke omfattes norske regler, men av regler i sokkelstaten slik dette er fastlagt i havrettstraktaten.

Alle ansatte i tjeneste på disse fartøyer omfattes av folketrygdloven når fartøyet er i virksomhet på norsk sokkel, jfr. folketrygdlovens § 2-2. Vi har oppfattet yrkesskedeforsikringsforskriften slik at den gjelder disse ansatte. Vi har ikke bemerkninger til at forslaget til ny arbeidsskedeforsikringslov vil omfatte disse ansatte.

For offshore entreprenørfartøyer i virksomhet på utenlandske sokler, herunder fartøyer som er under forseiling til annen sokkel, gjelder folketrygdlovens regler bare for ansatte som er bosatt i Norge med norsk arbeidsgiver. Det er derfor bare disse ansatte som kan omfattes av forskriften om yrkesskedeforsikring. De nye lovreglene om arbeidsskedeforsikring må gis tilsvarende begrensning.

Vi forutsetter at reglene om arbeidsgiveravgift for arbeidstagere som ikke omfattes av folketrygdens regler om trygdeavgift, blir avvirket.

Ad § 2-6, Arbeidstagere ansatt på skip, boreplattform mv. registrert i utenlandsk register

Vi er uenig i utkastet til lovforslag, og vil be om at dette endres således:

"For arbeidstagere som er ansatt på skip som er registrert i utenlandsk skipsregister, gjelder loven hvis arbeidstakeren er bosatt i Norge og er ansatt hos norsk arbeidsgiver. For arbeidstager som er ansatt på utenlandsk offshore entreprenørfartøy, gjelder loven hvis fartøyet er i virksomhet på norsk sokkel. For arbeidstager som er ansatt på utenlandsk offshore entreprenørfartøy i virksomhet på utenlandsk sokkel, gjelder loven dersom arbeidstakeren er bosatt i Norge og er ansatt hos norsk arbeidsgiver. Loven gjelder ikke ansatte som er unntatt fra lovens regler i henhold til avtale med annen stat eller særlig forvaltningsvedtak".

Utenlandske skip

Ansatte på utenlandske skip omfattes ikke av rettigheter i folketrygdloven med mindre de er bosatt i Norge og har norsk arbeidsgiver. Omfattes arbeidstakeren av folketrygdloven, har han også vært betraktet som omfattet av yrkesskedeforsikringsforskriften, selv om forskriftsteksten er uklar.

Forskriften om yrkesskedeforsikring omfatter muligens også ansatte bosatt i utlandet med skatteplikt i Norge, jfr. forskriftens henvisning til reglene om arbeidsgiveravgift som gjelder hvis den ansatte omfattes av innberetningsplikt (skatteplikt) i Norge. Det praktiske tilfelle her vil være utenlandske skip i offshorevirksomhet på norsk sokkel. Ansatte bosatt i utlandet vil ellers ikke være skattepliktige i Norge ved tjeneste på utenlandske skip.

Som foran påpekt, er det meget uheldig at det avkreves arbeidsgiveravgift for ansatte som er uten rettigheter i trygden, med høy sats, mens det for ansatte på NOR-skip med begrensede trygderettigheter, er fastsatt en egen lav sats (kronebeløp på pt kr. 250,- pr. mann pr. måned). Disse reglene må avvikles.

Vi er uenig at ansatte som har vært uten yrkesskaderettigheter i norsk lov skal omfattes av den nye lov om arbeidsskadeforsikring. Disse ansatte omfattes imidlertid av reglene i petroleumsforskriftens § 43, med plikt for operatør å sørge for forsikringer av arbeidstagere hos alle underentreprenører, jfr. foran.

Utenlandske borefarttøyer

Vi viser til våre bemerkninger vedrørende norske offshoreentreprenørfartøyer. Registreringsland har liten betydning når det gjelder norsk sosialtrygdregler for disse fartøyer.

Ad § 2-7, Arbeidstagere ansatt i hotell og restaurantvirksomhet på cruiseskip

Forslaget omfatter NIS-skip, men bør også omfatte NOR-skip. Det minnes om at også ansatte i hotell- og restaurantavdeling på cruiseskip registrert i NOR, er unntatt fra norske skatte- og trygderegler når den ansatte er bosatt utenfor Norden. Dette må videreføres. Headingen nevner bare restaurant, men det korrekte omfang har alltid vært hotell- og restaurantansatte. Dette må også videreføres.

Ad § 2-8, Utenlandsk statsborger som er arbeidstaker på skip registrert i utlandet mv.

Bestemmelser her er også dekket i bestemmelser foran, hvor det ikke er sondret mellom norske og utenlandske statsborgere.

Ad pkt. a - Loven bør antagelig gjelde også for utenlandske statsborger bosatt i Norge med norsk arbeidsgiver som tjenestegjør på utenlandsk skip.

Ad pkt. b - Loven bør antagelig gjelde også for utenlandsk statsborger bosatt i Norge som tjenestegjør på NIS-skip (unntatt hotell- og restaurantpersonell på cruiseskip).

Det er mulig at hensikten med § 2-8 har vært å gi regler for utenlandske statsborgere bosatt i utlandet i tjeneste på utenlandske skip eller i NIS. I såfall er vi enig i forslaget på dette punkt.

Med hilsen
NORGES REDERIFORBUND

Jørgen Vatne